

Early English? Beter van niet.

Piet Murre

Ergens in 2024 stond het volgende citaat op mijn status:

Research has for more than half a century consistently failed to find any longterm advantage to beginning second language learning at primary as compared to secondary school

Voor starten met een andere taal (Engels) op de basisschool in vergelijking met starten in het voortgezet onderwijs, heeft een halve eeuw onderzoek geen enkel langetermijnvoordeel gevonden.

(Pfenninger & Singleton, 2019, p. 208)

Iemand vroeg me onlangs om daar wat meer over te zeggen. Graag deel ik mijn antwoord.

Bij het afwegen van de beslissing of het verstandig is om op de gemiddelde Nederlandse basisschool (inclusief de christelijke) vroeg te starten met het aanbieden van Engels, spelen in elk geval de volgende afwegingen:

1. Het gaat om het leren van een tweede taal (een 'L2'). Een L2 kun je leren in een naturalistische setting, dat wil zeggen, in een omgeving/land waar de betreffende taal door de meerderheid als omgangstaal wordt gebruikt, of in een schoolsetting, als de L2 in het land niet een omgangstaal betreft. Er zijn natuurlijk allerlei tussenvormen. In Nederland zitten we niet in een naturalistische setting, maar een 'classroom' setting, ondanks dat er vrij veel Engels in het dagelijks leven aanwezig is. Dat heet EFL, English as a Foreign Language (in tegenstelling tot ESL, waar de S staat voor Secondary, en het dan de omgangstaal betreft van de regio).
2. Uit de jaren 50 stamt een idee dat er voor het leren van een tweede taal een kritische periode is, waarna het niet meer mogelijk zou zijn om de taal goed te leren. Goed, in de zin van: bijna als moedertaalgebruiker. Dit heet de CPH, de Critical Period Hypothesis. Het empirische bewijs voor een CPH is flinterdun gebleken in al die jaren (zoals het citaat hierboven ook suggereert). Voor zover er verschillen waren, hebben die te maken met de hoeveelheid blootstelling, totale context, enzovoorts. Die kunnen veranderen met iemands leeftijd (naarmate je ouder wordt, heb je meer Engels gehoord, bijvoorbeeld), maar leeftijd als zodanig is dan niet de bepalende factor. Bovendien zijn er voldoende voorbeelden van mensen die op latere leeftijd (na die zogenaamde kritische periode) een L2 hebben geleerd en die worden ervaren als moedertaalgebruikers. Ten slotte zou je je ook moeten afvragen of het doel voor de gemiddelde leerling (L2-gebruiker) moet zijn, dat hij ervaren wordt als 'native'. Mij lijkt van niet.
3. Kan een jonge leerling (van zeg 6 jaar oud) in een schoolsetting in enkele jaren überhaupt leren wat dan leerdoelen voor Engels als L2, in een EFL omgeving, zouden kunnen zijn, zoals het bereiken van A1-niveau? Het antwoord is op zich: ja. Maar dan zijn er twee aspecten heel belangrijk: is dit effectief, en is het efficiënt?
4. Dus de vervolgvraag is: Is er op de lange termijn (zeg halverwege of eind van het voortgezet onderwijs) nog verschil met leerlingen die enkele jaren later (zeg 10-11 jaar oud of nog wat later) gestart zijn met het leren van Engels? Antwoord: nee, er is geen verschil meer. De oudere leerlingen halen de jong gestarte leerlingen in. Ze leren evenveel in minder tijd en zijn dus sneller. Oudere kinderen leren kennelijk in een kortere periode evenveel of meer dan jonge kinderen in een langere periode.
5. Het is dus inefficiënt om aan Early English te doen. Anders gezegd: je zou met deze jonge leerlingen andere belangrijke dingen kunnen doen in dezelfde periode.

6. En dan komt er inmiddels nog een aspect om de hoek kijken: hoeveel moeite moet je als school, als gemeenschap, als land doen, om Vroeg Engels te geven? Leerkrachten moeten ervoor opgeleid zijn. In de literatuur wordt C1 of minimaal B2 genoemd als beheersingsniveau en de meeste groepsleerkrachten zitten daar ver onder. Dat kost heel veel inspanning en tijd (en dus geld) voor een grote groep onderwijsgevend in het basisonderwijs. Er moeten middelen en materialen zijn, die ook veel geld kosten. De didactiek en pedagogiek dienen op de leeftijd afgestemd te zijn. En dergelijke.
7. Zoals bij elke keuze komt ook de vraag wat je anders met deze tijd, inspanning, geld had kunnen doen; de alternatieve aanwending. Dus zelfs als Early English een goede keuze zou zijn, wat het niet is, moet je die afzetten tegen andere opties, die dan minder aantrekkelijk zouden moeten zijn.
8. Een optie die in lijn is met de bevindingen van empirisch onderzoek, zou er als volgt uit kunnen zien:
 - a. Engels pas starten in groep 6, en doorgaan in groep 7 en 8 en daar dan wel voldoende uren per week inroosteren.
 - b. De schaarse tijd en geld worden dan alleen besteed aan materialen voor groep 6-8 en alleen de groepsleerkrachten die daar werken behoeven dan C1 te bereiken. Als je evenveel geld zou reserveren als voor Vroeg Engels kun je dus per leerkracht veel meer investeren, en minder roofofbouw plegen op hen. Je kunt je in de groepen 1-5 richten op belangrijkere zaken, bijvoorbeeld veel/goed lezen in de moedertaal.
 - c. Een randvoorwaarde (die voor alle tweedetaalonderwijs geldt) is, dat de lessen ingericht moeten worden volgens de sterke variant van communicatief taalonderwijs (zie mijn [blog](#)).
9. Kortom: Het is voor de gemiddelde basisschool en leerlingen in Nederland niet doeltreffend en niet doelmatig om al vroeg te beginnen met het aanbieden van Engels. Ik dacht er vroeger ook anders over, maar de data zijn duidelijk. Het is zonde van de tijd, energie en inspanning, van iedereen om het dan toch te doen, terwijl er zoveel tegen pleit.

Bijlage met citaten.

Hieronder een paar citaten uit de wetenschappelijke literatuur. Zoals wetenschap betaamt, bevatten de artikelen nuances en voorbehouden, maar het plaatje is glashelder.

De volgende Duitse studie onderzocht bijna 20.000 leerlingen in meer dan 1400 klassen en vond geen langetermijnverschil.	
Baumert, J., Fleckenstein, J., Leucht, M., Köller, O., & Möller, J. (2020). The long-term proficiency of early, middle, and late starters learning English as a foreign language at school: A narrative review and empirical study. <i>Language Learning</i> , 70(4), 1091–1135. https://doi.org/10.1111/lang.12414	
1091	We examined the effects of early-start English on receptive language proficiency in a random sample of 19,858 students from 1,431 Year 9 classes in Germany, comparing the reading and listening comprehension of early starters (English from Year 1), a middle group (Year 3), and late starters (Year 5)
1103	findings are also consistent in showing that late starters learn at a faster pace, although these higher learning rates do not always entirely offset the exposure advantage of early starters, in the short or middle term. Nevertheless, full "catch-up" effects have been reported in the longer term, with both early and late starters closing initial gaps
1122	In sum, this study found no evidence for the expected positive effects of early-start English. After 5 years of English at secondary level, the exposure advantage of students who learned English at elementary school was eroded.

Singleton, D., & Leśniewska, J. (2024). The role of age in second language development. *Language Teaching Research Quarterly*. (39) 359-371.

360	We argue that the widespread belief in the crucial role of age is not only not supported, but often countered by empirical findings.
363	The Evidence from Classroom Contexts In the mid-twentieth century, under the influence of powerful enthusiasts for early L2 instruction in the school curriculum – such as Penfield – a trend began to lower the starting age of institutional foreign language learning. This trend, which started fairly gradually, more recently has accelerated dramatically the world over (see e.g., Murphy 2014; Singleton & Flynn, forthcoming), seemingly flying in the face of empirical research, which for decades has found that pupils who are taught a foreign language at primary school do not in the long run maintain the advantage of their early start (see Pfenninger & Singleton, 2017; Singleton & Leśniewska, 2021). Already in the 1970s, studies were conducted (e.g, Burstall, 1975; Carroll, 1975) which did not find in favour of the capacity of early instruction to deliver higher proficiency levels than later instruction. This has been the consistent finding since. Later beginners, despite less learning time, prove in the long run to be equal or superior to earlier beginners across a range of measures (see Muñoz & Singleton, 2011). Even in immersion situations it was found that older immersion learners were as successful as younger learners in shorter time periods (e.g, Swain & Lapkin, 1989; Turnbull, Lapkin, Hart, & Swain, 1998; cf. Pfenninger & Singleton, 2019a).
364	recent years saw several large-scale studies which were able to compare the outcomes for students who started L2 education at different points in their lives. Contrary to expectations, these studies failed to demonstrate any advantage for learners who started FL instruction earlier. For example, Pfenninger and Singleton (2017), Jaekel et al. (2017) and Baumert et al. (2020) did not find any advantage for early-start learners. Pfenninger and Singleton (2017) analysed cross-sectional and longitudinal data from over 200 Swiss learners of English as a third or fourth language. They examined various factors such as learners' experience, contexts, attitudes, orientations, as well as the correlation between their first language (L1) proficiency and proficiency in the target language. Their findings showed that students who began learning English at the start of secondary school performed better than those who started in the third grade of primary school across all areas. Similarly, Jaekel et al. (2017) and Baumert et al. (2020), who conducted studies with German learners of English, also failed to observe greater improvements for early starters. Baumert et al. (2020) found that the advantage gained by students who started learning English in elementary school diminished over time, which led them to conclude that there was "no evidence for the expected positive effects of early-start English" after 5 years of English instruction at the secondary level. Jaekel et al. (2017) found that an early start actually placed learners at a disadvantage. Earlier studies on early second language instruction and its outcomes have been reviewed by Huang (2016) in a thorough synthesis of empirical research. The analysis, which includes articles published in English between 1964 and 2014, reveals that the majority of studies found no advantage for younger learners or indicated an advantage for older learners. Older learners generally performed better or equally well, although some studies showed evidence of younger learners catching up over time. Overall, the synthesis indicates that there is minimal empirical evidence supporting linguistic advantages relative to early second language (L2) instruction, with the exception of a possible benefit

	in terms of enhanced auditory skills, particularly speech perception, pronunciation, and listening comprehension.
367	Numerous studies have failed to show that early instruction leads to higher proficiency levels compared to instruction provided at a later stage.